

Roni Martin

pyrkii musiikissaan ajattomuuteen

Teksti ja kuvat: Tommi E. Virtanen

Roni Martin on vaimonsa, flamen-
cotanssija **Kaari Martinin** kanssa
luonut useita koko illan flamen-
cotanssiteoksia - viimeisimpänä
Juhlaviikoilla ensi-illan saaneen ja juuri pal-
kitun *Peppi Pitkätossun*. Nyt Martin on kui-
tenkin antanut laulaja-lauluntekijälle vallan
ja tehnyt levyllisen suomenkielistä soulia.
Biisit syntyivät kahdessa kuukaudessa Mad-
ridissa.

Vielä kymmenen vuotta sitten Martin
suuntasi energiansa psykedeelistä rockia soit-
tavaan Winha-orkesteriin, jonka keulahah-
mona laulaja-kitaristi toimi. Yhden ep:n ja
lp:n jälkeen suuntaansa hakenut Winha kui-
tenkin hajosi. Kaikki muuttui kun **Bob Dy-
lanin** ja Sly and the Family Stonen nimeen
vannonut rokkari joutui tanssiteatteriteos *La*

THALIA-GAALASSA VUODEN TEATTERIMUSIIKKITEOSTA
PALKITTU RONI MARTIN (S.1976) PITÄÄ ITSEÄÄN YHTÄ
LAILLA LAULAJA-LAULUNTEKIJÄNÄ, VAIKKA ONKIN VIIME
VUODET UPPOUTUNUT FLAMENCOMUSIIKIN SÄVELTÄMI-
SEEN.

Kalevalan kautta työskentelemään flamenco-muusikoiden kanssa. Se oli monessakin mielessä käännekohta Martinin elämässä. Flamencon myötä aukeni uusi maailma, jonka tuloksena rokkarista kypsyi säveltäjä. Ensin oli kuitenkin nöyryyttävä ja tunnustettava puutteensa.

– Arrogantisti kuvittelin, että osaan jo tarpeeksi ja ettei minun tarvitse enää opiskella. Jos kuitenkin haluaa saavuttaa tietyn ammatillisen tason säveltäjänä, ovat kaikki mahdolliset teoriat tärkeitä työkaluja.

Mikä oli se hetki kun oivalsit, että sinulla on vielä paljon opittavaa?

– Se oli tammikuussa 2003 Liisankadun studiossani kun kuulin **Rauli Rantasen** soitettavan soleaa. Silloin lakkasin olemasta rock-muusikko ja alkoivat flamenco-opinnot. Tiesin saman tien, etten halua ryhtyä flamenkokitaristiksi tai -laulajaksi, vaan halusin kehittää itseäni säveltäjänä niin, että kykenen säveltämään flamenco. Käytännössä en seuraavaan kolmeen vuoteen tehnyt mitään muuta kuin ympäri vuorokauden vain mietiskelin ja opiskelin flamenco. Isoin duuni oli pyrkiä yhdistämään kaikki aikaisemmin opittu flamencon lainalaisuuksiin. Ensimmäinen säveltämäni kokonainen flamenco-teos tuli 2006.

Miten yhdistit omat perinteesi flamencon perinteeseen? Espanjassahan ollaan hyvin tarkkoja traditiosta, vaikka toisaalta uudistetaan rohkeasti.

– Minua kiinnostaa ja arvostan perinteistä flamenco, mutta se ei ole sitä mitä haluan tehdä säveltäjänä. Sävellykseni edustavat

parhaimmillaan minua silloin, kun niissä on kuultavissa musiikillinen taustani. Espanjalaista minua ei tule vaikka haluaisin. Kuulostan todennäköisesti suomalaiselta joka tapauksessa. En tietenkään halua ainoastaan uudistaa, mutta kykenen tekemään vain itseni näköistä kamaa. On tiettyjä juttuja, mitä en ylitä enkä riko.

– Kun säveltää flamencotanssijalle niin on oltava jokin yhteinen lanka mistä vedetään. Se on compas eli rytmi, siitä en tingi. Compas sisältää koko rytmirakenteen, rytmiryhmän ja säestävän instrumentin ja säestetyt solistin rytmisen suhteen. Se on flamencon musiikillisesti kiinnostavin anti. Vaikka tekisin kuinka atonaalisen ja avantgardistisen freejazz-kappaleen, mutta jos olen omasta mielestäni tekemässä siitä flamenco, niin pyrin säilyttämään tämän rytmisen rakenteen. Se on kaikkein hienointa flamencon, ja sillä luodaan ne jännitteet. Toki on paljon muutakin mistä en tingi, esimerkiksi tietynlaiset tonaliteetit ovat kiinteä osa flamencolajeja.

Miten flamencoon perehtyminen muutti subdettasi aiemmin kuuntelemaasi musiikkia kohtaan?

– Minulle kävi niin, että kun aloin ekaa kertaa ymmärtää, mistä flamencon on kyse, se mullisti koko musiikillisen ajatteluni. Sen jälkeen en enää pystynyt kuuntelemaan **Marvin Gayeta** ja **Beatlesia** samalla lailla. Minulle **Marvin Gayen** laulun todelliset hienoudet avautuivat vasta, kun olin ymmärtänyt **Camaronin** laulun hienoudet. Sen jälkeen **Marvin Gayesta** tuli minulle yksi suurimmista,

jos ei se sitä jo ennen ollut.

Avaisitko tuota vähän enemmän?

– Tapa, jolla hän rytmittää lauluaan, on hyvin samanlainen kuin flamencon. Flamencon on fundamentaalisen tärkeää laulaa contra tiempolla, ikään kuin iskujen väliin. Kun kuuntelee **Marvin Gayen** laulua näillä levyillä, niin ne on lähes poikkeuksetta laulettu samalla logiikalla. Se ei tarkoita sitä, että kaikki soul-levyt olisi laulettu niin, mutta **Marvin Gaye** laulaa lähes poikkeuksetta takapotkulla.

Flamencossahan väistellään aina compasen iskuja ja soulissa ne yleensä soitetaan. Flamenconssa myös soitetaan hyvin tarkasti rytmisä, kun taas soulissa svengi syntyy eri konsteilla. Miten kaltaisesi svengin palvoja omaksui flamencon metronomintarkan rytminkäsittelyn?

– Aivan, mutta se on vain svengikysymys, flamenconssa soitetaan huomattavasti enemmän metronomimaisesti - tietyissä lajeissa. Soleaa tai seguriyasta ei voi soittaa metronomimaisesti vaan niissä tempo elää. Kyse on kuitenkin vain tulkintatavasta. Flamenconssa on erilainen rytmien jännite. Kummatkin ovat rytmisesti monipuolisia lajeja. Täytyy muistaa, että niin flamenco kuin funkia ja soulia tehdään huonosti ja tylsällä rytmillä. Minua kiinnostavat vain artistit, jotka kykenevät tekemään rytmisesti rikasta musiikkia.

Pentti Saarikosken runoihin perustuva Maailmasta -levy syntyi vasta flamencoon perehtymisen yhteydessä. Pitikö sinun mennä Amerikan kautta Andalusiaan ennen kuin löysit suomenkielen?

– Ei, kyllä **Saarikoski** tuli jo paljon ai-

Roni Martinin tuore levy valmistui Timmion Recordsin studiossa Kaapelitehtaalla Helsingissä, vaikka äänityksiä Martin tekikin matkoillaan pitkin Eurooppaa.

emmin. Kun aloitimme bänditouhuja niin **Alexi Milonoffin** isä, teatterinjohtaja **Pekka Milonoff**, antoi meille treenitilat KOM-teatterista. Hengasin siellä valtavasti ja tuli nähtyä tosi paljon esityksiä. **Markus Fagerudd** oli orkesterinjohtajana ja **Kaj Chydenius** teki paljon juttua. Siellä näin teoksen *Jokaisella on tämänsä*, ja se teki minuun valtavan vaikutuksen.

– Näin Saarikoskessa paljon samaa suomenkielisenä mitä oli Bob Dylanissa; abstrakteja ja surrealistisia tekstejä, mutta kokonainen maailmankatsomus tulee läpi niistä teksteistä. Dylanille ennen sotia eläneet blues-laulajat on sen raamattu. Minulle samalla lailla Dylan ja sen aikalaiset ovat pit-

kähti luoneet maailmankuvani. Teinivuosina en pitkälti muuta tehnytään kuin kuuntelin niiden biisejä ja ihmettelin sitä sisältöä. Jos mietin lapsuutta Töölössä niin en paljon muuta muistakaan kuin **Hectorin**, **Daven** ja **Tuomari Nurmion** laulut. Muistan vieläkin ne ulkoa. Kyllä mulla on tullut jo kehossa vaikutteet noilta herroilta, ja tietenkin pitää mainita myös Chydenius.

Aloitit kuitenkin muusikon urasi englanninkielisellä rockin tekemisellä. Oliko Winha etsikkoaikaasi?

– Oli. Olen joutunut myöhemmin yhden kerran kuuntelemaan Winhan levyä ja se oli tuskallista kuultavaa. Winhan säveltäjällä oli kauheesti intoa ja tahtoa, mutta ei

kykyä sijoittaa palasia oikeaan järjestykseen. Urani alkoi vasta, kun vapauduin turvallisesta bändileikkikentästä ja aloin tehdä omalla nimelläni juttuja. Vuonna 2003 istuin alas ja tein kuukaudessa *Maailmasta*-levyn biisit.

Tapasit flamencotanssiteos La Kalevalan myötä myös vaimosi, tanssija Kaari Martinin. Mikä oli hänen vaikutuksensa ajattelutapaasi ja työskentelytapaasi?

– Silloin tapahtui paljon yhtä aikaa. Musiikillisesti ja taiteellisesti otin itseäni niskasta kiinni ja rupesin töihin. Tajusin ettei sitä kukaan muu tee puolestani. Aloin opiskella ja kuunnella musiikin tekemisessä itseäni enkä muita. Rantasen Raulin lisäksi Kaarilla oli valtava vaikutus asenteeseeni. Hän oli siinä vaiheessa jo vuosia tehnyt määrätietoisesti töitä. Tajusin, että minunkin pitää ryhtyä töihin. Kaari osasi myös oikealla tavalla potkia mua perseelle. Ei riitä, että on lahjakas.

Luotko usein nopeasti, kuten teit Saarikoski-levyn materiaalin?

– Parhaat juttuni olen kaikki tehnyt tosi nopeasti, tiiviisti lyhyessä ajassa. Uuden levyn biisit syntyivät yhtä biisiä lukuunottamatta parissa kuukaudessa. *Peppi* on tehty myös tosi nopeasti. Olin tarpeeksi kypsytynyt säveltäjä, että osasin kuitenkin pitää hauskaa koko ajan. Se oli iloinen ja hauska prosessi, ja se kuuluu lopputuloksessa. Niistä tuli minun näköisiä biisejä.

Peppi Pitkätossussa esiintyivät flamencolaulaja Falo ja flamencokitaristi Cano. Olet myös työskennellyt muiden espanjalaisten huippujen kanssa. Se on varmasti ollut opettavaista?

– Kyllä. Kova koulu oli myös **Ángel Rojasin** flamencotanssiteos. Tein siihen kolme tuntia musiikkia vaikka teos kesti alle tunnin. Olen sen jälkeen lukuisissa jutuissa käyttänyt sitä ylijäämämateriaalia. Kaikkihan sen tietää, että kill your darlings, mutta sen lisäksi pitää pystyä säilyttämään hyvä ilmapiiri ja työmotivaatio.

Palatkaamme 90-luvulle. Teit pitkään töitä Jukka Orman studiossa, jossa myös Otto Donner vaikutti. Oliko se tärkeää kisälliaikaa sinulle?

– Oli. Minulla on ollut aivan mieleltön tsägiä että olen päässyt tekemään sellaisten ihmisten kuin Oton ja Jukan kanssa duunia. Olen arvostanut heitä valtavasti jo kauan ennen kuin olen tavannut heitä. Opin heiltä korvaamattomia juttuja.

Kuten mitä?

– Opin Donnerilta lukuisia juttuja studiotyöskentelystä. Ne palautuvat mieleeni tämän tästä. Oli mielettömän arvokasta nähdä kuinka kovimman luokan suomalaiset ammattilaiset työskentelevät.

Maailmasta-levy ilmestyi vuonna 2004. Orman kitarointi sopii todella bienosti sinun laulujesi maisemaan. Sen jälkeen olette tehneet yhdessä mm. flamencoatanssiteos Jörö-Jukan. Teillä tuntuu olevan hyvä yhteys.

– Vaikka meillä on 20 vuotta ikäeroa niin olen kokenut alusta asti Jukan hengenheimolaiseksi musiikilliselta ajattelulta. Harvoin, jos koskaan tulee vastaan toista ihmistä jonka kanssa niin hyvin natsaa tyylitajut. On täysin sattumaa että Jukkakin on kilahtanut flamencoan aikaisemmin, mutta myöhemmin miettinyt että onko se sittenkään niin sattumaa. Myöhemmistä vaikutteista täytyy mainita Sanna Salmenkallio. On ollut hieno kokemus nähdä kuinka Sanna työskentelee. Ihailen hänen tyylitajuaan. Olen ollut mukana auttamassa Sannan teoksissa ja Sanna on vastaavasti ollut mukana koko ajan minun teoksissani.

Helmikuussa ilmestynyt soololevyysi, Roni Martin, on suomenkielistä soulia. Se on taval- laan paluu juurillesi.

– Se on vain eri tyyppinen proggis. Musiikillisesti ajattelen, että kaikki on samaa, minun juttuani. Vaikka teinkin levyn biisit yksin Madridissa, oli yhteistyö tuottaja Didier Selinin kanssa erittäin hedelmällistä. Meidän musiikilliset taustat ovat hyvin erilaiset. Didierillä on hiphop-tuottajan tausta, minulla perinteisempi muusikon tausta.

Mitä teet seuraavaksi?

– Tällä hetkellä minulla on paljon uusia juttuja mitä olen aloitellut. Tein levy-yhtiön kanssa sopimuksen että seuraava levy tulee jo ensi vuonna. Halusin sen pykälän sopimukseen, koska Otto Donnerin sanoin, deadline on luovuuden alku. Nyt täytyy ladata patte- reita. Jos nyt ihan tarkkoja ollaan niin olen jo ehtinyt säveltää puoleen väliin seuraavan levy. Siitä tulee jazz-combolle sävelletty Helsinki-aiheinen laulelmalevy. Sen lisäksi yksi tämän vuoden iso projekti on koota levy kaikista viime vuosina tehdyistä tanssiteossä- vellyksistä.

Aiotko lähteä uuden levysi tiimoilta keikoil- le?

– Meillä on tuottaja Didier Selinin kans- sa ollut aikomus rakentaa teemaorkesteri, jonka tyyliin sovitetaan biisejä mitä vuosi- en aikana on tullut tehtyä. Se livebändi tulee

kuulostaan aika erilaiselta kuin mitä tuo levy kuulostaa.

Miten itse määrittelisit, mikä ensisijaises- ti olet, laulaja-lauluntekijä, muusikko vai fla- mencosäveltäjä?

– Jos pienessä maassa haluaa tehdä tätä ammattia kannattaa olla laaja-alainen. Nau- tin vaihtelusta. Yritän keskittyä siihen, että pidän laulajan taitoa kunnossa. Mahdolli- suuksien mukaan koetan jatkuvasti harjoit- ta kitaran ja pianon soittoa mahdollisim- man paljon, koska se auttaa minua säveltä- misessä. Säveltäjän rooli on se työ mitä teen koko ajan. Materiaalin keräys on jatkuva prosessi. ■

RONI MARTIN -FILE

Näyttämöteokset:

Nalle Pub (osasäv.) 2002

Kaksi tapaa rakkaudesta

kamarimusiikkiteos soolotanssille

(säv. - muusikko) 2003

Jöröjukka

tanssi ja musiikkiteatteriteos lapsille

(säv.- sov. - solisti - muusikko, yhdessä

Jukka Orman ja Rauli Rantasen kanssa)

2004

En carne viva

tanssiteatteriteos (säv. - muusikko)

Ángel Rojas (espanja) 2005

Kerro minulle sade

(säv. - san. - sov. - muusikko) 2006

Fascinadas (Lumotut)

(säv. - san. - sov. - muusikko)

Danza Flamenca (ruotsi) 2006

Talvi saapuu Helsinkiin (*Ganivet, kirjeitä*

satumaasta -multimediateos) (san. - solisti)

2006

Poemas que bailan / Bailando entre palabras

tanssiteatteriteos (säv. - muusikko)

Ángel Rojas (espanja) 2007

Kaksi unta yhdessä

tanssi ja musiikkiteatteriteos

(säv. - san. - sov. - solisti - muusikko) 2007

Pieni Merenneito

tanssiteatteriteos lapsille ja aikuisille

(säv. - sov. - muusikko yhdessä Rauli

Rantasen kanssa) 2007

Peppi Pitkätossu

tanssi- ja musiikkiteatteriteos lapsille ja

adultsille

(säv. - san. - sov. - solisti - muusikko) 2009

Äänitteet:

Winha

Audiosexual Experience

(säv. - san. - sov.) 1998

Important (säv. - san. - sov.) 2001

Roni Martin & Jukka Orma

Tanssiinkutsu: Maailmasta (sävellys Pentti

Saarikosken runoihin) 2004

Roni Martin

Roni Martin (säv. - san. - sov. - solisti -

muusikko) 2010

Yhtyeet:

Vinhan laitur (säv. - san. - sov.) 1988-97

Winha (säv. - san. - sov.) 1998-2001

Roni Martin & Jukka Orma

Tanssiinkutsu (säv. - solisti) 2004

Grupo Ramón Maronier (solistina ja

muusikkona) 2005-

Revolution Soul Band (solistina) 1999-

Roni Martin & Co (solisti ja orkesterin

johtaja) 2005-

Elokuva- ja tv-sävellykset:

(valikoima)

Making of Raid -dokumentti

(säv. - san. - sov.) 2002

Madventures -tv-sarja

(yhden jakson säv. - san. - sov.) 2005

Finlandia I&II -elokuvat (säv. -sov. -

muusikko) ohj. Rosa Liksom 2008/2009

Studiotoita:

äänittäjänä, miksaajana, masteroijana ja

muusikkona lukuisissa eri produktioissa

Palkinnot:

Madridin koreografiakilpailun III palkinto

teoksesta *Kerro minulle sade* Kaari ja Roni

Martinille (Certamen de Coreografía de

Danza Española y Flamenco) 2006

Vuoden teatterimusiikkitekopalkinto 2009